

TAAAL OP SCHOOL

**WOORDENSCHAT-
LESSEN**

WISKUNDE

LES 1 T/M 6

Aan de leerling

In dit boek leer je een aantal woorden van het Nederlands. De woorden die je leert gaan over wiskunde. Je hebt ze nodig om het vak wiskunde te begrijpen. In totaal leer je in dit boek 139 woorden.

Het boek bestaat uit drie thema's en een basisles. Elk thema heeft vier lessen. Iedere les bestaat uit een tekst, een woordenlijst en oefeningen. In de tekst zie je de nieuwe woorden voor het eerst. Daarna volgt er een woordenlijst met alle nieuwe woorden. De leraar legt uit wat deze woorden betekenen. Daarna kun je zelf de oefeningen maken. Aan het eind van het thema krijg je van je leraar een toets. Je weet dan of je de woorden inderdaad kent.

Inhoud

Basisles 9

Thema 1 Huizen 15

- Les 1 Huizen 16
- Les 2 Huizen op palen 21
- Les 3 De iglo 26
- Les 4 Kubuswoningen 30

Thema 2 Geld 37

- Les 5 Eigen geld 39
- Les 6 Sparen 45
- Les 7 Geld verdienen 49
- Les 8 Een grafiek maken 54

Thema 3 Meten 61

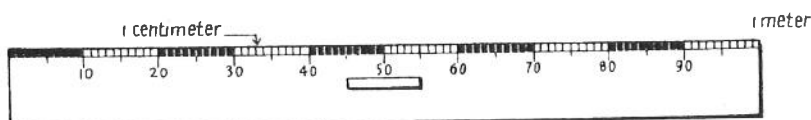
- Les 9 Een boekenplank maken 63
- Les 10 Hoeveel regen is er gevallen? 68
- Les 11 Temperatuur meten 74
- Les 12 Rekenen met maten 80

Basisles

Er zijn een paar woorden die je goed moet kennen als je gaat rekenen. Deze woorden staan hieronder.

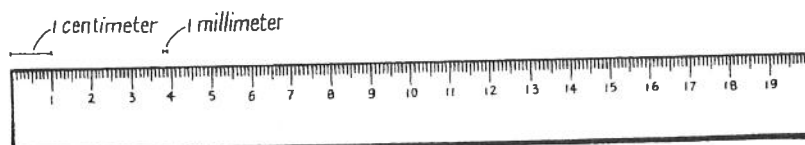
het getal:	1, 14, 47, 3773, 71098, enzovoort.
het cijfer:	0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9. Een getal kan uit één of meer cijfers bestaan.
nul:	het cijfer 0
plus:	+
min:	-
gedeeld door:	:
maal of keer:	×
optellen:	$5 + 5 = 10$
af trekken:	$10 - 5 = 5$
delen door:	$10 : 2 = 5$
vermenigvuldigen (met):	$5 \times 5 = 25$
de breuk:	$\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, enzovoort.
de som:	$24 + 6 =$ of: $\frac{1}{4} \times 46 : \frac{1}{2} =$ of: $345 - (23 : 5) + 8 =$

de meter (m):

de centimeter (cm):

de millimeter (mm):

Nu weet je wat de woorden betekenen. Hierna volgt nog iets meer over enkele van deze woorden.

optellen:

5 + 5 = 10 zeg je zo:
 Je kunt zeggen:
 Maar ook:
 En ook:
 Dat betekent allemaal hetzelfde.

Vijf *plus* vijf is 10.
 Tel vijf en vijf bij elkaar op.
 Tel vijf en vijf op.
 Tel vijf bij vijf op.

afrekken:

10 - 7 = 3 zeg je zo:

Tien *min* zeven is drie.

delen door:

10 : 2 = 5 zeg je zo:

Tien *gedeeld door* twee is vijf.

vermenigvuldigen (met):

5 × 5 = 25 zeg je zo:
 of:
 Je kunt zeggen:
 Maar ook:
 Het betekent allebei hetzelfde.

Vijf *maal* vijf is vijfentwintig.
 Vijf *keer* vijf is vijfentwintig.
 Vermenigvuldig vijf met vijf.
 Vermenigvuldig vijf en vijf.

de breuk:

$\frac{1}{2}$ zeg je zo:
 $1\frac{1}{2}$ zeg je zo:
 $2\frac{1}{2}$ of $3\frac{1}{2}$ zeg je zo:

een half.
 anderhalf.
 twee en een half, drie en een half, enzovoort.

$\frac{1}{4}$ zeg je zo:
 of:
 $1\frac{1}{4}$ en $2\frac{1}{4}$ zeg je zo:

één vierde.
 een kwart.
 één en een kwart, twee en een kwart, enzovoort.

$\frac{3}{4}$ zeg je zo:
 $1\frac{3}{4}$ en $2\frac{3}{4}$ zeg je zo:

drie kwart.
 één drie kwart, twee drie kwart, enzovoort.

$\frac{3}{5}$ zeg je zo:
 $1\frac{3}{5}$ zeg je zo:

drie vijfde.
 één drie vijfde.

de meter, de centimeter, de millimeter:

'Meter' is een woord waarmee je zegt hoe lang of hoe hoog iets is. Deuren in Nederland zijn vaak 2 meter hoog. Volwassen vrouwen in Nederland zijn ongeveer 1,70 meter lang. Dat zeg je zo: één meter zeventig. Je schrijft dat zo: 1,70 m.

Een meter bestaat uit 100 *centimeter*. Een centimeter is dus $\frac{1}{100}$ van een meter (één honderdste van een meter).

Een centimeter bestaat uit 10 *millimeter*. Een millimeter is dus $\frac{1}{10}$ van een centimeter (één tiende van een centimeter).

Als iets 15,5 cm is, dan zeg je dat zo: vijftien en een halve centimeter.

Als iets 15,4 cm is, dan zeg je dat zo: vijftien centimeter en vier millimeter.

Maak nu de volgende oefeningen.

OEFENING 1

12, 504, 2, 4899, 26, 8, 2508, 457, 35, 62, 0

- 1 Hoeveel getallen staan er in dit rijtje? _____
- 2 Hoeveel cijfers staan er in dit rijtje? _____
- 3 Hoeveel nullen staan er in dit rijtje? _____

OEFENING 2

$\frac{1}{2}$, 13, $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{7}$, 587, 490, $\frac{1}{4}$

- 1 Hoeveel breuken staan er in dit rijtje? _____
- 2 Hoeveel getallen staan er in dit rijtje? _____
- 3 Hoeveel cijfers staan er in dit rijtje? _____
- 4 Hoeveel nullen staan er in dit rijtje? _____

OEFENING 3

Wat hoort bij elkaar?

1 +	a vermenigvuldigen
2 ×	b aftrekken
3 =	c delen
4 :	d optellen
5 -	e is

OEFENING 4

Wat hoort bij elkaar?

1 aftrekken	a plus
2 delen	b maal
3 optellen	c gedeeld door
4 vermenigvuldigen	d min

OEFENING 5

Wat hoort bij elkaar?

1 gedeeld door	a +
2 is	b -
3 plus	a ×
4 maal	a :
5 min	a =

OEFENING 6

Hieronder staan sommen in woorden opgeschreven. Schrijf de sommen op zoals het hoort en maak de som.

- 1 3 plus 5 is $3 + 5 = 8$
- 2 $8\frac{1}{2}$ min 3 is _____
- 3 18 gedeeld door 6 is _____

- 4 75 plus 5 is _____
- 5 4 maal 4 is _____
- 6 53 min 20 is _____
- 7 24 gedeeld door 4 is _____
- 8 10 keer 10 is _____
- 9 12 plus $2\frac{1}{4}$ is _____

OEFENING 7

Hieronder staan opdrachten. Schrijf de som die je maakt op.

- 1 Vermenigvuldig 7 met 8. $7 \times 8 = 56$
- 2 Deel 4 door 2. _____
- 3 Vermenigvuldig 2 met 5. _____
- 4 Tel 5 en 10 op. _____
- 5 Trek 6 van 12 af. _____
- 6 Vermenigvuldig 8 met $\frac{1}{4}$. _____
- 7 Tel 150 bij 200 op. _____
- 8 Deel 30 door 15. _____
- 9 Trek 17 van 20 af. _____
- 10 Tel 2 en 6 bij elkaar op. _____
- 11 Vermenigvuldig 5 en 5. _____
- 12 Tel $1\frac{1}{2}$ bij $3\frac{1}{2}$ op. _____

OEFENING 8

Hieronder staan sommen. Schrijf op hoe je de som moet zeggen en geef het antwoord.

- 1 $5 \times 3 =$ *5 maal 3 is 15*
- 2 $8 + 12 =$ _____
- 3 $15 - 10 =$ _____
- 4 $\frac{3}{4} + \frac{1}{4} =$ _____
- 5 $8 : 2 =$ _____
- 6 $4 \times 20 =$ _____
- 7 $98 - 18 =$ _____
- 8 $50 : 2 =$ _____
- 9 $6 \times 3 =$ _____
- 10 $2 \times \frac{1}{2} =$ _____
- 11 $2 \times \frac{1}{4} =$ _____

OEFENING 9

Beantwoord de volgende vragen.

- 1 Hoeveel meter is 200 centimeter? _____
- 2 Uit hoeveel centimeter bestaat anderhalve meter?

- 3 Uit hoeveel millimeter bestaat een centimeter?

- 4 Hoeveel millimeter zit er in een meter? _____
- 5 Hoeveel centimeter is 25 millimeter? _____
- 6 Hoeveel is een kwart van 4? _____

OEFENING 10

Wat hoort bij elkaar?

1 meter	a mm
2 een kwart	b cm
3 één tiende	c $\frac{1}{2}$
4 millimeter	d m
5 drie kwart	e $\frac{1}{4}$
6 centimeter	f $1\frac{1}{2}$
7 een half	g $\frac{1}{10}$
8 anderhalf	h $\frac{3}{4}$

Huizer

Les ① Huizen

verschillen
recht
schuin 5
plat, bovenkant
breed, hoogte
breedte 10
zijkant 15

Er bestaan veel soorten huizen op de wereld. In het ene land hebben de huizen een andere vorm dan in het andere land. Maar ook in één land *verschillen* de huizen van elkaar. Veel huizen in Nederland zien eruit zoals op het plaatje hieronder. De muren zijn *recht* en het dak is vaak *schuin*. Vaak woont er maar één gezin in zo'n huis.

In de stad wonen veel mensen in een flatgebouw. Een flatgebouw heeft vaak een *plat* dak. De *bovenkant* van het gebouw is dan recht, kijk maar op het plaatje hieronder. In een flatgebouw wonen veel meer gezinnen dan in een gewoon huis. Soms wonen er 100 gezinnen in een flatgebouw. Flatgebouwen zijn vaak heel groot, soms wel 25 meter hoog en 50 meter *breed*. De *hoogte* en *breedte* van gewone huizen is veel kleiner. Zo'n huis is vaak maar 9 meter hoog en 6 meter breed.

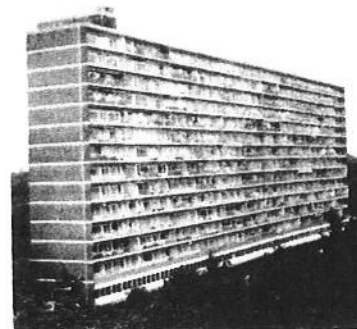
Behalve gewone huizen en flats, heb je in Nederland ook nog hele bijzondere huizen, bijvoorbeeld woonboten. Dit zijn huizen op het water. Ze hebben meestal niet de vorm van een echte boot, want de *zijkant*en zijn recht en er zit vaak een gewone deur in.

Het huis

De woonboot

Het flatgebouw

Nieuwe woorden

r. 3 verschillen
r. 4 recht
r. 5 schuin
r. 7 plat
r. 7 de bovenkant

r. 11 breed
r. 11 de hoogte
r. 11 de breedte
r. 16 de zijkant

OEFENING 1A

Zijn de zinnen waar of niet waar? Kijk goed in de tekst!

1	Alle huizen op de wereld hebben dezelfde vorm.	waar/niet waar
2	Een flatgebouw heeft een plat dak.	waar/niet waar
3	Een huis is net zo breed als een flatgebouw.	waar/niet waar
4	De hoogte van een huis is altijd hetzelfde als de hoogte van een flatgebouw.	waar/niet waar
5	De zijkanten van een woonboot zijn schuin.	waar/niet waar

OEFENING 1B

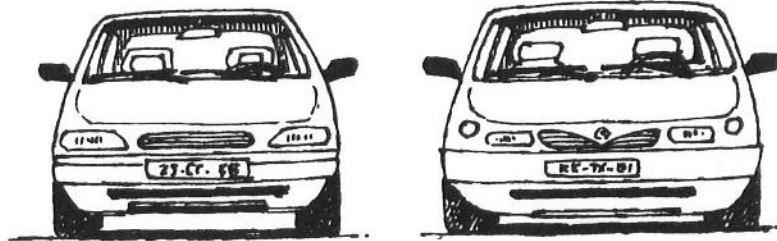
Zijn de volgende voorwerpen hetzelfde of verschillen ze in hoogte en/of breedte?

Kies het goede antwoord. Let op: soms zijn allebei de antwoorden goed!

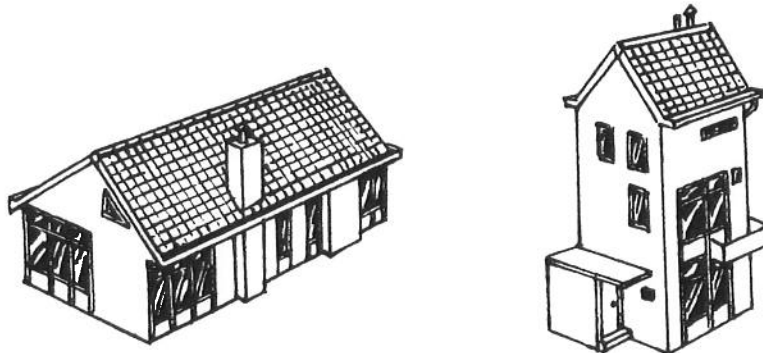

Dit geld

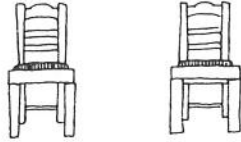
- a verschilt in breedte
b heeft dezelfde breedte

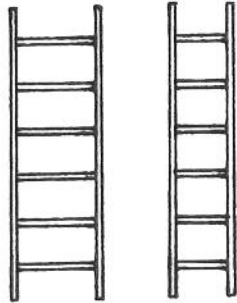
- 2 Deze twee auto's
a verschillen in breedte
b verschillen in vorm

- 3 Deze twee huizen
a verschillen in hoogte
b verschillen in breedte

- 4 Deze twee stoelen
- a verschillen in hoogte
 - b hebben dezelfde hoogte

- 5 Deze twee ladders
- a verschillen in hoogte
 - b verschillen in breedte

OEFENING 1C

Welk woord hoort er niet bij?

- 1 zijkant - plat - bovenkant
- 2 groot - recht - schuin
- 3 breed - koud - hoog
- 4 getal - cijfer - letter

OEFENING 1D

Kies het goede woord.

- 1 Als twee hoeden niet dezelfde vorm hebben, dan zijn ze niet _____
- a breed
 - b hetzelfde
 - c recht
- 2 De bovenkant van een tafel is _____
- a plat
 - b hoog
 - c schuin
- 3 Je oren zitten aan de _____ van je hoofd.
- a zijkant
 - b breedte
 - c bovenkant

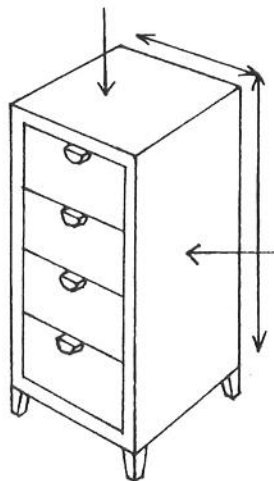
- 4 De leeftijd van je moeder en je oma _____
a lukt
b blijft
c verschilt

- 5 De _____ van de boom in onze tuin is ongeveer 10 meter.
a vorm
b breuk
c hoogte

OEFENING 1E

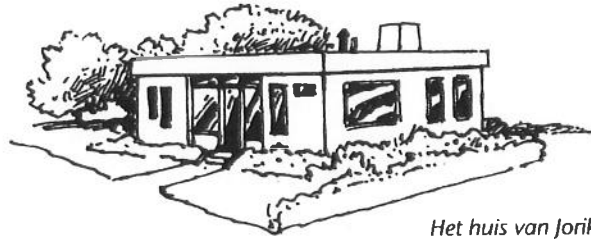
Schrijf erbij: *de bovenkant, de zijkant, de hoogte, de breedte.*

Kijk naar de huizen die hieronder staan en beantwoord de vragen.

Het huis van Nirup

Het huis van Jorik

- 1 Verschillen deze twee huizen van elkaar?
 - a ja
 - b nee

- 2 Heeft het huis van Nirup een plat dak of een schuin dak?
 - a plat
 - b schuin

- 3 Welk huis is breed?
 - a het huis van Nirup
 - b het huis van Jorik

- 4 Kun je de zijkant van het huis van Jorik zien?
 - a ja
 - b nee

- 5 Zijn de muren van de huizen recht of schuin?
 - a recht
 - b schuin

Uitleg nieuwe woorden woordenschatlessen wiskunde

Les 1 : Huizen

Hieronder staan de 9 nieuwe woorden uit de tekst. Kies bij elk woord de goede betekenis (a, b of c). Kijk in de tekst als je het antwoord niet weet.

1. Maar ook in één land **verschillen** de huizen van elkaar. (r. 3)
Wat betekent *verschillen* in deze zin ?
 - a. gedeeltelijk of helemaal anders zijn dan iets of iemand anders
 - b. hetzelfde zijn als iets of iemand anders
 - c. dezelfde vorm hebben

2. De muren zijn **recht** en het dak is vaak schuin. (r. 4)
Wat betekent *recht* in deze zin ?
 - a. schuin
 - b. een beetje scheef
 - c. verticaal

3. De muren zijn recht en het dak is vaak **schuin**. (r. 5)
Wat betekent *schuin* in deze zin ?
 - a. tussen horizontaal en verticaal
 - b. omhoog
 - c. boven

4. Een flatgebouw heeft vaak een **plat** dak. (r. 7)
Wat betekent *plat* in deze zin ?
 - a. niet dik of hoog
 - b. erg hoog
 - c. horizontaal

5. De **bovenkant** van het gebouw is dan recht, kijk maar op het plaatje hieronder. (r. 7)
Wat betekent *bovenkant* in deze zin ?
 - a. gedeelte dat zich helemaal onder bevindt
 - b. gedeelte dat zich in het midden bevindt
 - c. gedeelte dat zich helemaal boven bevindt

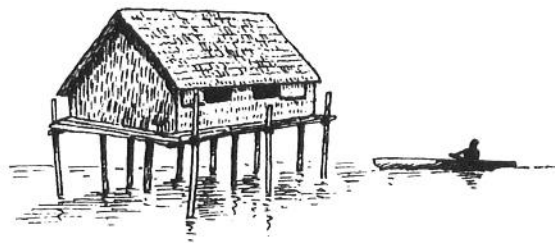
6. Flatgebouwen zijn vaak heel groot, soms wel 25 meter hoog en 50 meter **breed**. (r. 11)
Wat betekent *breed* in deze zin ?
 - a. de afstand van helemaal boven naar helemaal beneden
 - b. de grootte van de zijkant
 - c. de afstand van de linkerkant tot de rechterkant

7. De **hoogte** en breedte van gewone huizen is veel kleiner. (r. 11)
Wat betekent *hoogte* in deze zin ?
- de afstand van de voorkant naar de achterkant
 - de afstand van helemaal beneden naar helemaal boven
 - de afstand van het ene huis naar het andere huis
8. De hoogte en **breedte** van gewone huizen is veel kleiner. (r. 11)
Wat betekent *breedte* in deze zin ?
- De afstand van de voorkant naar de achterkant
 - De afstand van de ene zijkant tot de andere zijkant
 - De afstand van de zijkant tot de voorkant
9. Ze hebben meestal niet de vorm van een echte boot, want de **zijanten** zijn recht en er zit vaak een gewone deur in. (r. 16)
Wat betekent *zijanten* (=zijkant) in deze zin ?
- De voorkant en de achterkant
 - De onderkant en de bovenkant
 - De linkerkant en de rechterkant

Les ②

Huizen op palen

- In andere landen worden huizen vaak anders gebouwd dan in Nederland. Doordat de huizen anders worden gebouwd, is ook de vorm van de huizen anders. Op de Filipijnen en in Zuid-Amerika bijvoorbeeld, bouwen mensen huizen op palen. De palen zorgen ervoor dat er geen water in het huis komt of dat er geen slangen en andere dieren binnenkomen.
- 5
- gelijk zijn aan
- grootte, lengte
- afmeting
- gemeenschappelijk
- onderkant
- vergelijk
- verschil
- 10
- 15
- 20
- Deze 'paalwoningen' zijn niet allemaal *gelijk aan* elkaar. De vorm van de paalwoningen kan verschillen. De paalwoningen kunnen ook verschillen in *grootte* en de *lengte* en breedte van de huizen kan verschillen. Sommige huizen zijn breed, of heel lang, andere huizen zijn heel klein. In paalwoningen met grote *afmetingen* kunnen veel mensen wonen. Soms hebben ze een grote paalwoning gemaakt, omdat ze er dan met het hele dorp in kunnen zitten, bijvoorbeeld als er feest is. De paalwoningen zien er dus niet altijd hetzelfde uit, maar ze hebben wel iets *gemeenschappelijk*. Je kunt bij paalwoningen namelijk altijd de *onderkant* van de huizen zien. Dat is bijzonder, want bij andere huizen kun je de onderkant niet zien. Als je paalwoningen *vergelijkt* met de meeste huizen in Nederland, zul je nog meer *verschillen* tegenkomen. Zo zijn de muren van de paalwoningen bijvoorbeeld meestal van hout en de muren van Nederlandse huizen meestal van steen.

De paalwoning

Nieuwe woorden

r. 7	gelijk zijn aan	r. 15	gemeenschappelijk
r. 9	de grootte	r. 16	de onderkant
r. 9	de lengte	r. 18	vergelijken
r. 11	de afmeting	r. 19	het verschil

OEFENING 2A

Zijn de zinnen waar of niet waar? Kijk goed in de tekst!

- 1 In Nederland zijn alle huizen op palen gebouwd. waar/niet waar
- 2 Door de palen blijven de slangen buiten. waar/niet waar

- 3 Huizen op palen zijn allemaal precies hetzelfde. waar/niet waar
 4 Je kunt de onderkant van paalwoningen zien. waar/niet waar

OEFENING 2B

Wat betekent ongeveer hetzelfde?

1	gemeenschappelijk	a	kijken of er verschillen zijn
2	afmeting	b	0
3	vergelijken	c	recht
4	plat	d	hoe groot iets is
5	nul	e	hetzelfde

OEFENING 2C

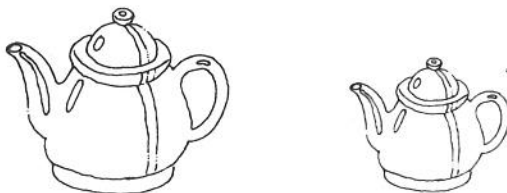
Welk woord hoort er niet bij?

- 1 optellen - maal - plus
- 2 vergelijken - verschil - delen door
- 3 afmeting - onderkant - bovenkant
- 4 schuin - recht - grootte
- 5 lengte - omlaag - breedte
- 6 gelijk zijn aan - verschillen - hetzelfde zijn als

OEFENING 2D

Welk woord is goed?

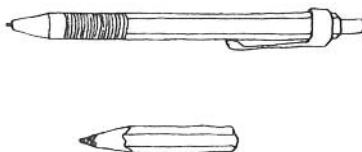
Let op! Soms zijn allebei de woorden goed, of allebei de woorden fout!

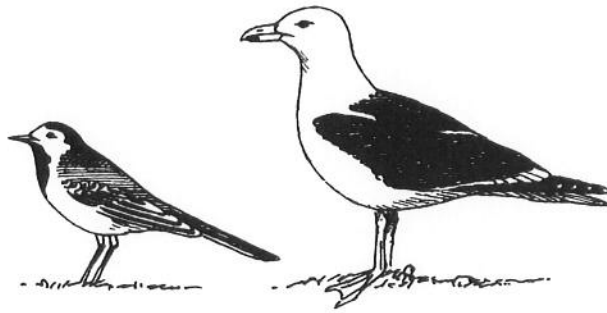
- 1 Wat hebben deze potten gemeenschappelijk?
 Ze hebben een gemeenschappelijke *vorm/breedte*.

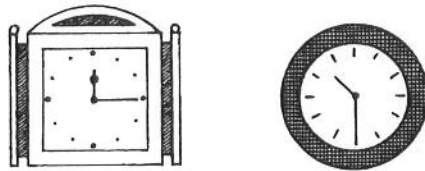
- 2 Wat hebben deze auto's gemeenschappelijk?
 Ze hebben een gemeenschappelijke *lengte/vorm*.

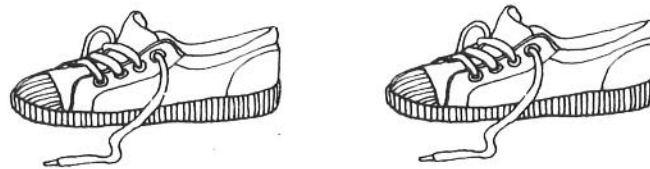
- 3 Wat hebben deze potloden gemeenschappelijk?
 Ze hebben een gemeenschappelijke *breedte/afmeting*.

- 4 Wat hebben deze vogels gemeenschappelijk?
Ze hebben een gemeenschappelijke *grootte/hoogte*.

- 5 Wat hebben deze klokken gemeenschappelijk?
Ze hebben een gemeenschappelijke *vorm/afmeting*.

- 6 Wat hebben deze schoenen gemeenschappelijk?
Ze hebben een gemeenschappelijke *grootte/hoogte*.

OEFENING 2E

Vergelijk jouw huis in Nederland met het huis waar je woonde voordat je naar Nederland kwam. Welke verschillen zijn er?

- 1 Heeft je huis in Nederland net zoveel kamers als je vorige huis?
 - a evenveel
 - b minder
 - c meer
- 2 Is de vorm van de twee huizen gelijk?
 - a gelijk
 - b verschillend
- 3 Kun je bij één van de twee huizen de onderkant zien?
 - a ja
 - b nee
- 4 Is er verschil in breedte?
 - a ja
 - b nee

5 Is er verschil in hoogte?

- a ja
- b nee

6 Hebben ze veel gemeenschappelijk?

- a ja
- b nee

Zo ja, wat hebben de huizen gemeenschappelijk?

7 Welk huis vind je mooier, je oude huis of je nieuwe huis?

- a het oude huis
- b het nieuwe huis

Waarom?

OEFENING 2F

Wat zijn de afmetingen van je tas, je tafel en je pen? Kijk hoe lang, breed en hoog ze zijn. Gebruik hiervoor een *liniaal*. Schrijf precies op hoeveel meter, centimeter en millimeter.

je tas lengte: _____
 breedte: _____
 hoogte: _____

je tafel lengte: _____
 breedte: _____
 hoogte: _____

je pen lengte: _____
 breedte: _____
 hoogte: _____

je boek lengte: _____
 breedte: _____
 hoogte: _____

je schoen lengte: _____
 breedte: _____
 hoogte: _____

Uitleg nieuwe woorden woordenschatlessen wiskunde

Les 2 : **Huizen op palen**

Hieronder staan de 8 nieuwe woorden uit de tekst. Kies bij elk woord De goede betekenis (a, b of c). Kijk in de tekst als je het antwoord niet weet.

1. Deze 'paalwoningen' *zijn* niet allemaal *gelijk aan* elkaar. (r. 7)
Wat betekent *gelijk zijn aan* in deze zin ?
 - a. anders zijn dan iets of iemand anders
 - b. hetzelfde zijn als
 - c. niet hetzelfde zijn als
2. De paalwoningen kunnen ook verschillen in *grootte* en de lengte en breedte van de huizen kan verschillen. (r. 9)
Wat betekent *grootte* in deze zin ?
 - a. afmeting (de lengte, breedte en hoogte)
 - b. de vorm
 - c. de plaats
3. De paalwoningen kunnen ook verschillen in grootte en de *lengte* en breedte van de huizen kan verschillen. (r. 9)
Wat betekent *lengte* in deze zin ?
 - a. de lange kant
 - b. de korte kant
 - c. de hoogte
4. In paalwoningen met grote *afmetingen* kunnen veel mensen wonen. (r. 11)
Wat betekent *afmetingen* (=afmeting) in deze zin ?
 - a. maat die aangeeft hoe lang en breed iets is
 - b. maat die aangeeft hoe lang, breed en hoog iets is
 - c. maat die aangeeft hoe breed en hoog iets is
5. De paalwoningen zien er dus niet altijd hetzelfde uit, maar ze hebben wel iets *gemeenschappelijk*. (r. 15)
Wat betekent *gemeenschappelijk* in deze zin ?
 - a. apart, dus wat niet bij de andere paalwoningen is
 - b. overeenkomstig, dus wat iedere paalwoning heeft
 - c. recht, dus wat niet krom is

6. Je kunt bij paalwoningen namelijk altijd de *onderkant* van de huizen zien.
(r. 16)
Wat betekent *onderkant* in deze zin ?
- het dak
 - de zijkant
 - de benedenzijde
7. Als je de paalwoningen *vergelijkt* met de meeste huizen in Nederland, zul je nog meer verschillen tegenkomen. (r. 18)
Wat betekent *vergelijkt* (=vergelijken) in deze zin ?
- kijken wat de verschillen zijn
 - kijken wat de overeenkomsten zijn
 - kijken wat de verschillen en overeenkomsten zijn
8. Als je de paalwoningen vergelijkt met de meeste huizen in Nederland, zul je nog meer *verschillen* tegenkomen. (r. 19)
Wat betekent *verschillen* (= verschil) in deze zin ?
- dingen die hetzelfde zijn
 - dingen die niet hetzelfde zijn
 - dingen die hetzelfde en niet hetzelfde zijn

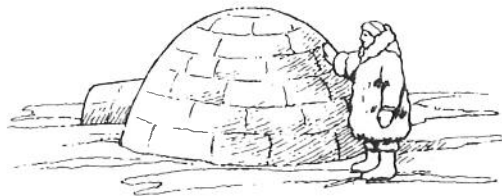
Les 3 De iglo

buitenkant, bol
weergeven, hoek
cirkel
afstand
vanaf, middelpunt

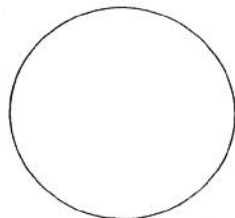
rechthoekig

verdelen in
binnenkant

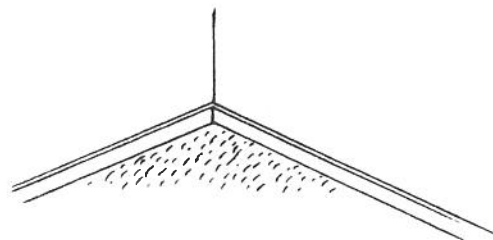
- 5 In een gebied in Noord-Amerika waar het erg koud is, worden in de winter huizen gebouwd van sneeuw. Deze huizen heten iglo's. De *buitenkant* van een iglo heeft een *bolle* vorm, zoals hieronder op de tekening is *weergegeven*. Het huis heeft geen rechte muren en *hoeken* maar alles is rond. De vloer in de iglo heeft de vorm van een *cirkel*: als je midden in de iglo gaat staan, is de *afstand* tussen je voeten en de muur overal precies gelijk. Dus als je de vloer meet *vanaf* het *middelpunt* van de cirkel tot de muur, dan is de afstand tussen het middelpunt en de muur steeds hetzelfde.
- 10 Lijkt het je leuk om in zo'n rond huis te wonen? Het is natuurlijk een heel verschil met de *rechthoekige* kamers waarin de meeste mensen wonen. Daar zijn de zijkanten, de bovenkant en de onderkant van de kamer allemaal recht en de hoeken zijn allemaal gelijk aan elkaar. Je kunt in een rechthoekige kamer overal rechtop staan. Bovendien is een iglo niet *verdeeld* in kamers. De *binnenkant* bestaat uit één ruimte. Deze ruimte is niet erg groot. Het voordeel daarvan is dat het binnen snel warm wordt.
- 15

De iglo

De cirkel

De hoek

Nieuwe woorden

r. 3 de buitenkant
r. 3 bol
r. 4 weergeven
r. 4 de hoek
r. 5 de cirkel
r. 6 de afstand

r. 7 vanaf
r. 7 het middelpunt
r. 11 rechthoekig
r. 15 verdelen in
r. 15 de binnenkant

OEFENING 3A

Zijn de zinnen waar of niet waar? Kijk goed in de tekst!

1	De tekst geeft een iglo weer.	waar/niet waar
2	Iglo's hebben rechte muren.	waar/niet waar
3	De vloer in een iglo heeft de vorm van een cirkel.	waar/niet waar
4	Een cirkel is rond.	waar/niet waar
5	De afstand tussen het middelpunt van een cirkel en de buitenkant van de cirkel is op alle plaatsen gelijk.	waar/niet waar
6	De meeste mensen wonen in rechthoekige kamers.	waar/niet waar
7	In een rechthoekige kamer kun je overal rechtop staan.	waar/niet waar
8	Een rechthoekige kamer heeft rechte muren.	waar/niet waar
9	De binnenkant van een iglo bestaat uit meer dan één kamer.	waar/niet waar

OEFENING 3B

Beantwoord de volgende vragen.

1	Is jouw huis verdeeld in kamers?	ja/nee
2	Is de school verdeeld in lokalen?	ja/nee
3	Is een boom verdeeld in stukjes?	ja/nee
4	Is de nul verdeeld in breuken?	ja/nee
5	Is dit boek verdeeld in lessen?	ja/nee
6	Is een millimeter verdeeld in mensen?	ja/nee
7	Is een meter verdeeld in centimeters?	ja/nee
8	Is de buitenkant van dit boek verdeeld in letters?	ja/nee

OEFENING 3 C

Wat betekent ongeveer hetzelfde?

1 cirkel	a 1 centimeter
2 afstand	b ronde en platte vorm
3 10 millimeter	c verschillen
4 vanaf	d laten zien
5 middelpunt	e grootte van iets
6 weergeven	f punt dat zich precies in het midden bevindt
7 niet hetzelfde zijn	g aantal meters of centimeters tussen twee plaatsen
8 afmeting	h beginnend bij

OEFENING 3 D

Hebben de volgende voorwerpen de vorm van een rechthoek of van een cirkel? Zijn ze plat of bol?
Zet een kruisje in de goede hokjes.

	vorm van een rechthoek	vorm van een cirkel	plat	bol
1 dikke buik				
2 paspoort				
3 bal				
4 pizza				
5 wiel				
6 raam				
7 rijksdaalder				
8 reep chocolade				
9 appel				

OEFENING 3 E

Kies het goede woord.

- De *afmeting/afstand* tussen Amsterdam en Utrecht is ongeveer 35 kilometer.
- Het *middelpunt/onderwerp* van een cirkel ligt precies in het midden van de cirkel.
- De Nederlandse bakkers verkopen brood met een platte bovenkant en brood met een *bolle/schuine* bovenkant.
- Op de *buitenkant/tekening* van je huid zitten haren.
- Op een kaart van de wereld staat *vergeleken/weergegeven* hoe de landen van de wereld eruit zien.
- In Nederland mag je autorijden *dichtbij/vanaf* 18 jaar.
- De *hoek/binnenkant* van een voetbal is gevuld met lucht.

OEFENING 3 F

Wat is het tegenovergestelde?

1 bol	a bovenkant
2 schuin	b hetzelfde zijn
3 verschillen	c binnenkant
4 onderkant	d recht
5 buitenkant	e cirkel
6 rechthoek	f plat

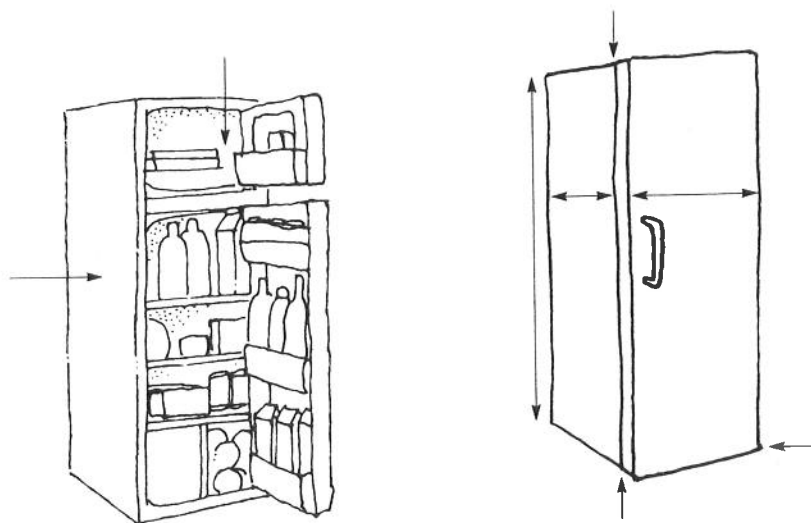
OEFENING 3 G

Hoe ziet de binnenkant van jouw huis eruit?
Beantwoord de volgende vragen.

- In hoeveel kamers is het huis verdeeld?
Het huis is verdeeld in _____ kamers.
- Zijn de kamers rechthoekig of rond?
a rechthoekig
b rond
- Hoe groot denk je dat de afstand is tussen de muur aan de voorkant en de muur aan de achterkant van de kamer? De afstand is ongeveer _____ meter.
Hoe groot is de afstand tussen de muren aan de zijkanten van de kamer? De afstand is ongeveer _____ meter.

OEFENING 3 H

Schrijf erbij: *de binnenkant, de bovenkant, de breedte, de hoek, de hoogte, de lengte, de onderkant en de zijkant.*

Uitleg nieuwe woorden woordenschatlessen wiskunde

Les 3 : **De iglo**

Hieronder staan de 11 nieuwe woorden uit de tekst. Kies bij elk woord de goede betekenis (a, b of c). Kijk in de tekst, als je het antwoord niet weet.

1. De **buitenkant** van een iglo heeft een bolle vorm, zoals hieronder op de tekening is weergegeven. (r. 3)
Wat betekent *buitenkant* in deze zin ?
 - a. een gedeelte waarop iets staat
 - b. een gedeelte dat van buitenaf zichtbaar (=te zien) is
 - c. een gedeelte dat van binnen zichtbaar (=te zien) is

2. De buitenkant van een iglo heeft een **bolle** vorm, zoals hieronder op de tekening is weergegeven. (r. 3)
Wat betekent *bolle* (=bol) in deze zin ?
 - a. ding dat overal dik is
 - b. ding dat aan alle kanten plat is
 - c. ding dat aan alle kanten rond is

3. De buitenkant van een iglo heeft een bolle vorm, zoals hieronder op de tekening is **weergegeven**. (r. 4)
Wat betekent *weergegeven* (=weergeven) in deze zin ?
 - a. nog een keer iets aan een ander gegeven
 - b. te zien
 - c. te horen

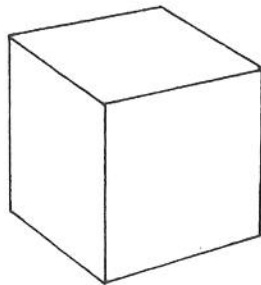
4. Het huis heeft geen rechte muren en **hoeken** maar alles is rond. (r. 4)
Wat betekent *hoeken* (=hoek) in deze zin ?
 - a. ruimte tussen 2 'lijnen' die elkaar snijden
 - b. ruimte in het huis, bijv. keuken, badkamer enz.
 - c. ruimte tussen de voorkant en achterkant van het huis

5. De vloer in de iglo heeft de vorm van een **cirkel**. (r. 5)
Wat betekent *cirkel* in deze zin ?
 - a. gesloten ronde lijn
 - b. open ronde lijn
 - c. kromme lijn

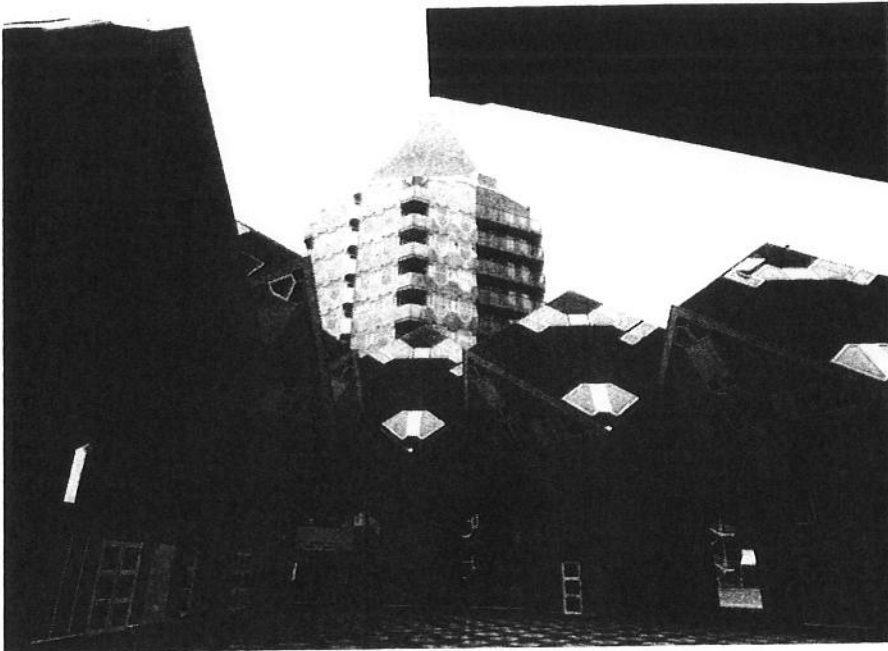
6. Als je midden in de iglo gaat staan, is de *afstand* tussen je voeten en de muur overal precies gelijk. (r. 6)
Wat betekent *afstand* in deze zin ?
- ruimte tussen twee plaatsen of dingen
 - opening
 - ingang
7. Dus als je de vloer meet *vanaf* het middelpunt van de cirkel tot de muur, dan is de afstand tussen het middelpunt en de muur steeds hetzelfde. (r. 7)
Wat betekent *vanaf* in deze zin ?
- te eindigen bij
 - te beginnen bij
 - op afstand van
8. Dus als je de vloer meet vanaf het *middelpunt* van de cirkel tot de muur, dan is de afstand tussen het middelpunt en de muur steeds hetzelfde. (r. 7)
Wat betekent *middelpunt* in deze zin ?
- punt dat buiten het midden ligt
 - punt dat op de buitenkant ligt
 - punt dat precies in het midden ligt
9. Het is natuurlijk een heel verschil met de *rechthoekige* kamers waarin de meeste mensen wonen. (r. 11)
Wat betekent *rechthoekige* in deze zin ?
- rechte hoeken (90^0) hebben
 - scherpe hoeken (minder dan 90^0) hebben
 - stompe hoeken (meer dan 90^0) hebben
10. Bovendien is een iglo niet *verdeeld in* kamers. (r. 15)
Wat betekent *verdeeld in* (= verdelen in) deze zin ?
- twee getallen op elkaar delen
 - gesplitst (in stukjes gedeeld)
 - uitgebreid met
11. De *binnenkant* bestaat uit één ruimte. (r. 15)
Wat betekent *binnenkant* in deze zin ?
- kant die buiten te zien is
 - kant die aan de voorkant te zien is
 - kant die binnen te zien is

Les ④ Kubuswoningen

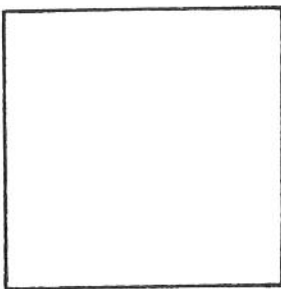
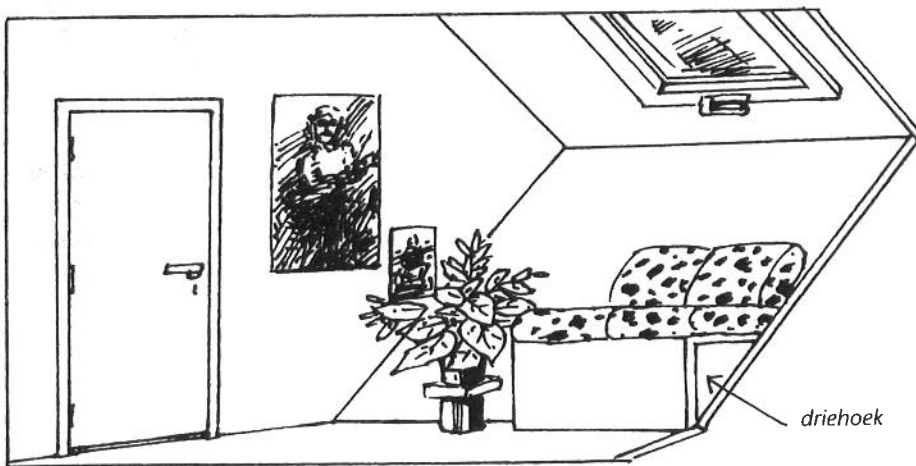
kubus, scheef		In Rotterdam zijn hele grappige woningen gebouwd. De bovenkant van deze woningen heeft de vorm van een <i>kubus</i> en staat <i>scheef</i> op de onderkant. Kijk maar naar de foto.
vlak, figuur vierkant	5	Het bijzondere van een kubus is dat alle <i>vlakken</i> van die <i>figuur</i> even grote <i>vierkanten</i> zijn. Een vierkant is een rechthoekige vorm. Dat betekent dat de vorm vier rechte hoeken heeft. Een vierkant is een apart soort rechthoek, omdat de lengte en de breedte gelijk aan elkaar zijn.
	10	De binnenkant van een kubuswoning ziet er vreemd uit. De deuren van de kubuswoningen zijn recht. De vloeren binnen in de woningen zijn ook recht, maar dat kun je niet zien op het plaatje. De muren en de ramen die in de muren zitten zijn echter schuin. Je kunt dus geen schilderijen aan de muur hangen of een tafel of bank tegen de muur neerzetten! Eén man die in zo'n kubuswoning ging wonen, bedacht de volgende <i>oplossing</i> : hij liet meubels maken die precies in zijn huis pasten!
oplossing evenwijdig aan	15	Doordat de poten van een gewone bank niet <i>evenwijdig aan</i> de scheve muur lopen, kon er geen gewone bank tegen de muur aangezet worden. Hij liet dus een bank maken zonder achterpoten en liet de <i>achterkant</i> van de bank aan de muur vastmaken. Toen kon de bank wel tegen de muur staan. De muur, de voorpoten van de bank en het zitgedeelte van de bank vormen nu een <i>driehoek</i> , kijk maar naar de tekening. De <i>voorkant</i> van de bank ziet er normaal uit.
achterkant		
driehoek voorkant	20	
berekenen	25	Als je al je tafels en stoelen en kasten en bedden moet laten maken, kost dat natuurlijk heel veel geld. Als je zo'n grappig huis wilt kopen, moet je dus eerst goed <i>berekenen</i> of je geld genoeg hebt om in het huis te kunnen wonen.

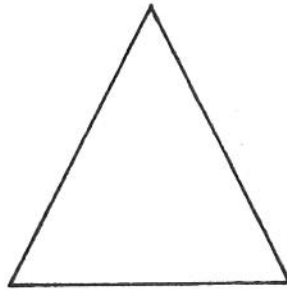
Kubus

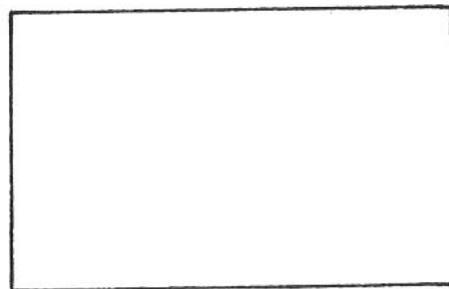
De kubuswoning

vierkant

driehoek

rechthoek

Nieuwe woorden

r. 2 de kubus	r. 15 evenwijdig aan
r. 2 scheef	r. 18 de achterkant
r. 4 het vlak	r. 20 de driehoek
r. 4 de figuur	r. 21 de voorkant
r. 5 het vierkant	r. 24 berekenen
r. 15 de oplossing	

OEFENING 4A

Zijn de zinnen waar of niet waar? Kijk goed in de tekst!

- 1 De kubuswoningen hebben de vorm van een kubus. waar/niet waar
- 2 De bovenkant van de kubuswoningen staat schuin op de onderkant. waar/niet waar
- 3 In een kubus zijn alle vlakken even grote vierkanten. waar/niet waar
- 4 In een vierkant zijn de lengte en de breedte gelijk aan elkaar. waar/niet waar
- 5 In een kubuswoning kunnen de banken en tafels allemaal tegen de muur staan. waar/niet waar
- 6 Eén man kon niet bedenken wat hij met de scheve muren moest doen. waar/niet waar

OEFENING 4B

Welk woord hoort er niet bij?

- 1 weergeven - laten zien - vergelijken
- 2 achterkant - voorkant - vierkant
- 3 verschillen - berekenen - vermenigvuldigen
- 4 breed - schuin - lang
- 5 vlak - min - aftrekken
- 6 kubus - rond - cirkel

OEFENING 4C

Wat betekent ongeveer hetzelfde?

1 scheef	a antwoord
2 vlak	b hetzelfde als
3 vierkant	c gelijk lopen aan
4 evenwijdig	d rechthoek met gelijke lengte en breedte
5 oplossing	e vorm
6 gelijk zijn aan	f plat gedeelte
7 figuur	g schuin

OEFENING 4D

Van de woorddelen *pot* en *lood* kun je één woord maken: *potlood*. Hieronder staan woorddelen. Je kunt van twee woorddelen één woord maken. Zoek de goede woorddelen bij elkaar.

1	vierkant _____	a - wijdig
2	achter _____	b - meter
3	middel _____	c - kant
4	even _____	d - stand
5	voor _____	e - hoek
6	centi _____	f - lossing
7	af _____	g - geven
8	drie _____	h - kant
9	weer _____	i - punt
10	op _____	j - kant

OEFENING 4E

Vul in: *oplossingen, maal, vanaf, is gelijk aan, scheef, berekenen, figuren, evenwijdig aan.*

- Tirza is heel slordig aangekleed. Haar kleren zitten helemaal _____
- Ik vergeet altijd het verschil tussen een vierkant en een rechthoek. Die _____ lijken ook zo op elkaar!
- Twee _____ vier is acht.
- Onze straat loopt _____ de rivier: alle huizen staan aan het water.
- Jij hebt veel voor mij betaald. We moeten even _____ hoeveel geld je nu van mij krijgt.
- Ik heb mijn huiswerk bijna af. Ik moet alleen nog de _____ vinden voor een paar moeilijke wiskundesommen.
- Op de middelbare school krijg je _____ de eerste klas wiskunde.
- De afmeting van de voorkant van een kubus _____ de afmeting van de achterkant van de kubus.

OEFENING 4F

Een *tekening* is een plaatje dat *getekend* is. De *tekening* en *tekenen* horen dus bij elkaar.

Bij welk woord horen de volgende woorden?

1	<i>de oplossing</i>	hoort bij _____
2	<i>de _____</i>	hoort bij <i>berekenen</i>
3	<i>de vermenigvuldiging</i>	hoort bij _____
4	<i>de verdeling</i>	hoort bij _____
5	<i>de _____</i>	hoort bij <i>delen</i>

OEFENING 4G

Teken een rechthoek, een cirkel, een vierkant en een driehoek.

rechthoek:	cirkel:	vierkant:	driehoek:
<i>doos</i>	<i>dubbeltje</i>	<i>doos</i>	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

- a** Een dubbeltje heeft de vorm van een cirkel.
 Een doos kan rechthoekig zijn, maar kan ook de vorm van een vierkant hebben.
 Welke vorm hebben de volgende woorden? Zet de woorden bij de juiste tekening. Sommige woorden passen bij meer dan één figuur.
het dubbeltje, de doos, het patatzakje, een brood, het verkeersbord, de nul, de televisie, het boek, het bord, de piramide, de klok, de foto.
- b** Verzin nu zelf een paar dingen bij elke tekening.

OEFENING 4H

- 1** Maak een tekening van een vierkant, met zijanten van vijf centimeter. Gebruik hiervoor een liniaal. Let op dat de zijanten allemaal precies vijf centimeter zijn. Anders is het vierkant scheef en dan is het geen vierkant meer!

Vermenigvuldig de lengte en de breedte van het vierkant met elkaar.

Schrijf de som die je maakt op: _____

- 2** Teken met een liniaal twee rechthoeken. Let hierbij op de volgende twee dingen:
- a** De afmeting van de ene rechthoek moet hetzelfde zijn als de afmeting van de andere rechthoek.
 - b** De rechthoeken moeten evenwijdig aan elkaar zijn.

Als je het goed hebt gedaan is de afstand tussen de bovenkanten van de twee rechthoeken gelijk aan de afstand tussen de onderkanten van de rechthoeken!

OPDRACHT 41

Weet je precies het verschil tussen een driehoek, een vierkant, een cirkel en een kubus? Beantwoord de vragen.

- 1 Een driehoek heeft _____ hoeken.
Een vierkant heeft _____ hoeken.
Een cirkel heeft _____ hoeken.

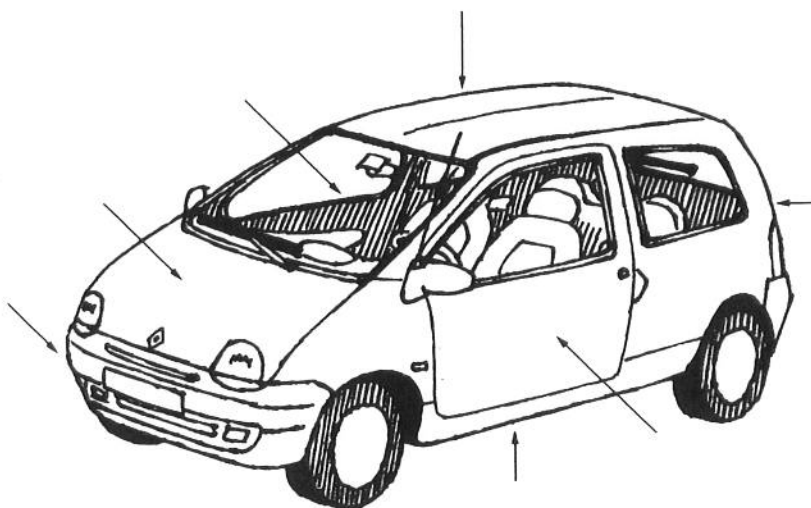
- 2 Welke figuur is rond?
a driehoek
b vierkant
c kubus
d cirkel

- 3 Hoeveel vlakken heeft een driehoek? _____
Hoeveel vlakken heeft een vierkant? _____
Hoeveel vlakken heeft een cirkel? _____
Hoeveel vlakken heeft een kubus? _____

- 4 Welke vorm hebben de vlakken van een kubus?
a de vorm van een cirkel
b de vorm van een driehoek
c de vorm van een vierkant

OEFENING 41

Schrijf erbij: *de achterkant, de buitenkant, de onderkant, de binnenkant, de voorkant, de bovenkant.*

Uitleg nieuwe woorden woordenschatlessen wiskunde

Les 4 : **Kubuswoningen**

Hieronder staan de 11 nieuwe woorden uit de tekst. Kies bij elk woord de goede betekenis (a, b of c). Kijk in de tekst, als je het antwoord niet weet.

1. De bovenkant van deze woningen heeft de vorm van een **kubus** en staat scheef op de onderkant. (r. 2)
Wat betekent *kubus* in deze zin ?
 - a. blok, waarvan de lengte en breedte hetzelfde zijn
 - b. blok, waarvan de hoogte en de breedte hetzelfde zijn
 - c. blok, waarvan de lengte, de breedte en de hoogte hetzelfde zijn
2. De bovenkant van deze woningen heeft de vorm van een kubus en staat **scheef** op de onderkant. (r. 2)
Wat betekent *scheef* in deze zin ?
 - a. vlak
 - b. afstand boven de grond
 - c. tussen verticaal en horizontaal
3. Het bijzondere van een kubus is dat alle **vlakken** van die figuur even grote vierkanten zijn. (r. 4)
Wat betekent *vlakken* (=vlak) in deze zin ?
 - a. driehoeken met 3 gelijke zijden en hoeken
 - b. platte, begrensde gedeelten
 - c. bolle, begrensde gedeelten
4. Het bijzondere van een kubus is dat alle vlakken van die **figuur** even grote vierkanten zijn. (r. 4)
Wat betekent *figuur* in deze zin ?
 - a. afbeelding van een mens
 - b. afbeelding van wiskunde
 - c. afbeelding van een wiskundige figuur
5. Het bijzondere van een kubus is dat alle vlakken van die figuur even grote **vierkanten** zijn. (r. 5)
Wat betekent *vierkanten* (= vierkant) in deze zin ?
 - a. figuur met 3 even lange zijden en even grote hoeken
 - b. figuur met 4 even lange zijden en rechte hoeken
 - c. figuur met 6 even lange zijden en verschillende hoeken

6. Eén man die in zo'n kubuswoning ging wonen, bedacht de volgende **oplossing**: hij liet meubels maken die precies in zijn huis pasten. (r. 14)
Wat betekent *oplossing* in deze zin ?
- gedachte
 - antwoord op een probleem
 - vraag
7. Doordat de poten van een gewone bank niet **evenwijdig aan** de scheve muur lopen, kon er geen gewone bank tegen de muur aangezet worden. (r. 15)
Wat betekent *evenwijdig aan* in deze zin ?
- met overal dezelfde tussenruimte
 - met niet overal dezelfde tussenruimte
 - zonder tussenruimte
8. Hij liet dus een bank maken zonder achterpoten en liet de **achterkant** van de bank aan de muur vastmaken. (r. 18)
Wat betekent *achterkant* in deze zin ?
- de kant die vooraan is te zien
 - de kant die onderaan is te zien
 - de kant die achter zit
9. De muur, de voorpoten van de bank en het zitgedeelte van de bank vormen nu een **driehoek**, kijk maar naar de tekening. (r. 20)
Wat betekent *driehoek* in deze zin ?
- vlak figuur met 5 hoeken en vijf zijden
 - vlak figuur met 4 hoeken en vier zijden
 - vlak figuur met 3 hoeken en drie zijden
10. De **voorkant** van de bank ziet er normaal uit. (r. 21)
Wat betekent *voorkant* in deze zin ?
- de kant die aan de linkerzijde van de bank te zien is
 - de kant die voor is
 - de kant die aan de achterzijde te zien is
11. Als je zo'n grappig huis wilt kopen, moet je dus eerst goed **berekenen** of je geld genoeg hebt om in het huis te kunnen wonen. (r. 24)
Wat betekent *berekenen* in deze zin ?
- iets door rekenen te weten komen
 - iets door lezen te weten komen
 - iets door schrijven te weten komen

Les 5

Eigen geld

- uitvoeren In 1992 hebben een paar mensen uit Rotterdam een onderzoek *uitgevoerd*. Ze hebben aan heel veel leerlingen in het voortgezet onderwijs gevraagd hoeveel geld zij elke maand krijgen. Hieronder zijn een paar *gegevens* uit het onderzoek opgeschreven.
- gegeven
tabel, aflezen 5 Uit *tabel 1* kun je *aflezen* hoeveel geld leerlingen van 15, 16 of 17 jaar elke maand hebben. In de *kolom links* zie je waar het geld vandaan komt dat de leerlingen hebben. Dat geld is te *splitsen* in:
- geld dat zij van hun ouders krijgen en
 - geld dat zij zelf verdienen.
- kolom, links splitsen
- middelste 10 In de *middelste* kolom kun je lezen hoeveel geld jongens elke maand krijgen en in de kolom *rechts* kun je zien hoeveel geld meisjes krijgen.
- rechts

Tabel 1 Hoeveel geld hebben jongens en meisjes in 1992 per maand?

Waar komt het geld vandaan?	jongens	meisjes
	15 t/m 17 jaar	15 t/m 17 jaar
geld dat zij van hun ouders krijgen:	€ 36,-	€ 128,-
geld dat zij zelf verdienen:	€ 264,-	€ 187,-
totaal:	€ 400,-	€ 315,-

- gemiddeld 15 Jongens van 15, 16 en 17 jaar krijgen van hun ouders *gemiddeld* € 136,-. Ze verdienen zelf gemiddeld € 264,-. Het zijn gemiddelde getallen, want niet alle jongens krijgen € 136,- van hun ouders. Sommige jongens krijgen € 200,-, anderen € 75,-, weer andere jongens krijgen € 125,- enzovoort.
- Meisjes van 15, 16 en 17 jaar krijgen gemiddeld € 128,- van hun ouders. Ze verdienen gemiddeld € 187,- zelf.
- onderaan
totaal 20 *Onderaan* in de tabel zie je hoeveel geld jongens en meisjes van 15, 16 en 17 jaar in *totaal* hebben. Je ziet dat meisjes in 1992 minder geld hadden dan jongens!
- Als je al die getallen optelt en daarna deelt door het aantal meisjes, weet je het gemiddelde.
- procent 25 Tabel 2 laat zien hoeveel *procent* van de jongens en meisjes geld van hun ouders krijgen en hoeveel procent zelf geld verdient. 97 % van de jongens en meisjes krijgt geld van hun ouders. Dat betekent dat bijna alle jongens en meisjes geld krijgen van hun ouders.
- Maar niet alle jongens en meisjes verdienen zelf geld: 77 % van de jongens en 72 % van de meisjes verdient zelf.

Tabel 2 *Hoeveel procent van de jongens en meisjes hebben geld?*

	jongens 15 t/m 17 jaar	meisjes 15 t/m 17 jaar
hoeveel procent krijgt geld van zijn ouders?	97 %	97 %
hoeveel procent verdient zelf geld?	77 %	72 %

Nieuwe woorden

r. 1 uitvoeren	r. 10 middelste
r. 4 het gegeven	r. 11 rechts
r. 5 de tabel	r. 12 gemiddeld
r. 5 aflezen	r. 19 onderaan
r. 6 de kolom	r. 20 het totaal
r. 6 links	r. 24 het procent
r. 7 splitsen	

OEFENING 5A

Zijn de zinnen waar of niet waar? Kijk goed in de tekst!

- In 1992 hebben een paar mensen in Rotterdam een onderzoek gedaan. waar/niet waar
- Uit tabel 1 kun je aflezen hoeveel geld jongens en meisjes van 15, 16 en 17 jaar krijgen. waar/niet waar
- Het geld dat leerlingen hebben krijgen ze alleen maar van hun ouders. waar/niet waar
- In alle kolommen van tabel 1 staan getallen. waar/niet waar
- Bij het 'totaal' in tabel 1 zijn de getallen van elke kolom opgeteld. waar/niet waar
- Tabel 2 laat zien, hoe groot het deel van de meisjes is dat zelf geld verdient. waar/niet waar

OEFENING 5B

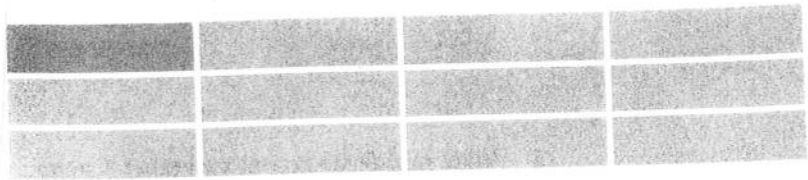
Wat betekent ongeveer hetzelfde?

1 splitsen	a steeds even ver van elkaar
2 totaal	b in het midden
3 weergeven	c doen
4 evenwijdig aan elkaar	d alles bij elkaar
5 aflezen	e de helft
6 uitvoeren	f van één geheel twee of meer delen maken
7 middelste	g lezen
8 50 procent	h laten zien

OEFENING 5C

Beantwoord de volgende vragen. Zet een cirkeltje om het goede antwoord.

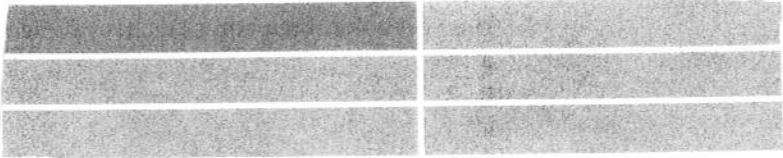
Tabel 1

- 1 Hoeveel kolommen heeft tabel 1?
 - a 3
 - b 4
 - c 12

2 Zet een kruisje in de kolom die helemaal rechts staat.

Tabel 2

- 3 Hoeveel kolommen heeft tabel 2?
 - a 2
 - b 4
 - c 8

4 Zet een kruisje in de kolom die helemaal links staat.

Tabel 3

Gegevens van de familie van Igor:	moeder	vader	broer	zus
leeftijd	33	39	13	7
lengte	1,62 m	1,70 m	1,53 m	1,05 m

- 5 In de middelste kolom van tabel 3 staan...
- a de gegevens van de moeder van Igor.
 - b de gegevens van de vader van Igor.
 - c de leeftijd van de familie van Igor.
 - d de lengte van de familie van Igor.
- 6 Hoeveel kolommen zijn er links van de middelste kolom?
- a 1
 - b 2
 - c 3
 - d 4
- 7 Hoeveel kolommen zijn er rechts van de middelste kolom?
- a 1
 - b 2
 - c 3
 - d 4
- 8 Hoeveel kolommen heeft tabel 3 totaal?
- a 2
 - b 3
 - c 4
 - d 5
- 9 Uit tabel 3 kun je een paar gegevens aflezen. Welke gegevens? Er zijn meer antwoorden goed!

Uit de tabel kun je aflezen....

- a hoeveel gegevens er in de tabel staan.
- b hoe oud de moeder, de vader, de broer en de zus van Igor zijn.
- c hoe oud Igor is.
- d hoe lang de moeder, de vader, de broer en de zus van Igor zijn.
- e hoe lang Igor is.

- 10 Hoeveel kolommen heeft de volgende tekst?
(Je hoeft de tekst niet te lezen!)

In 1992 hebben een paar mensen uit Rotterdam een onderzoek uitgevoerd. Ze hebben aan heel veel leerlingen in het voortgezet onderwijs gevraagd hoeveel geld zij elke maand hebben. Uit tabel 1 kun je aflezen hoeveel geld leerlingen van 15, 16 of 17 jaar elke maand hebben. In de kolom links zie je waar het geld vandaan komt dat de leerlingen hebben. Dat geld is te splitsen in:

- geld van hun ouders en
- geld dat zij zelf verdienen.

In de middelste kolom kun je lezen hoeveel geld jongens elke maand hebben en in de kolom rechts kun je zien hoeveel geld meisjes hebben.

- a 3 kolommen
 - b 6 kolommen
 - c 9 kolommen
 - d 12 kolommen
- 11 a Zet een kruisje onderaan de kolom rechts.
b Zet twee kruisjes onderaan de kolom links.

OEFENING 5D

Voer de volgende berekeningen uit:

- 1 Deel 10 door 5. Dat is _____
- 2 10 min 5 is _____
- 3 Tel 10 en 5 op. Dat is _____
- 4 Bereken het gemiddelde van € 10,-, € 15,-, € 20,- en € 25,-. Dat is _____
- 5 Hoeveel procent is 25 ~~€~~ van € 100,-? _____
- 6 Hoeveel is een kwart van € 100,-? _____
- 7 Hoeveel procent is € 5,- van € 25,-? _____
- 8 10 keer 5 is _____
- 9 Als je € 50,- splitst in twee gelijke delen, dan krijg je twee keer € _____

OEFENING 5E

Wat is het tegenovergestelde?

1 splitsen	a voorkant
2 scheef	b binnenkant
3 rechts	c aan de bovenkant
4 achterkant	d bij elkaar doen
5 onderaan	e recht
6 buitenkant	f links

OEFENING 5F

Vul in: *links, uitvoeren, procent, totaal, gemiddeld, aflezen, onderaan, scheef.*

- 1 Soms krijg je op school geen proefwerk, maar dan moet je een opdracht _____ Als je de opdracht goed gedaan hebt, krijg je een voldoende.
- 2 In een tabel staan gegevens duidelijk opgeschreven. Je kunt de gegevens makkelijk uit de tabel _____
- 3 Als je een straat wilt oversteken, moet je eerste kijken of er geen auto's aan komen rijden. Je moet dan eerst naar _____ kijken en dan naar rechts.
- 4 Ik krijg niet elke maand geld van mijn ouders. De ene keer krijg ik € 10,-, een andere keer krijg ik € 25,- en soms krijg ik niets. Maar _____ krijg ik elke maand € 15,-.
- 5 In sommige boeken staat het nummer van de pagina aan de bovenkant van de pagina, in andere boeken staan de nummers _____ de pagina.
- 6 Su Chen en haar broer sparen samen voor een computer. Als ze al hun geld bij elkaar optellen, is het _____ € 600,-.
- 7 De tekening aan de muur hangt _____. Je moet hem even recht hangen!
- 8 Niet alle jongens en meisjes verdienen zelf geld. Bijna 25 _____ van alle jongens en meisjes die 15, 16 of 17 jaar zijn, verdient geen geld.

Uitleg nieuwe woorden woordenschatlessen wiskunde

Les 5 : **Eigen geld**

Hieronder staande de 13 nieuwe woorden uit de tekst. Kies bij elk woord de goede betekenis (a, b of c). Kijk in de tekst als je het antwoord niet weet.

1. In 1992 hebben een paar mensen uit Rotterdam een onderzoek **uitgevoerd**. (r. 1)
Wat betekent *uitgevoerd* (=uitvoeren) in deze zin ?
 - a. stop gezet
 - b. gedaan
 - c. gelezen
2. Hieronder zijn een paar **gegevens** uit het onderzoek opgeschreven.(r. 4)
Wat betekent *gegevens* (=gegeven) in deze zin ?
 - a. feiten die (nu) bekend zijn : informatie
 - b. bladzijden
 - c. testen
3. Uit **tabel** 1 kun je aflezen hoeveel geld leerlingen van 15, 16 of 17 jaar elke maand hebben. (r.5)
Wat betekent *tabel* in deze zin ?
 - a. alinea
 - b. lijst met gegevens
 - c. bladzijde
4. Uit tabel 1 kun je **aflezen** hoeveel geld leerlingen van 15, 16 of 17 jaar elke maand hebben. (r. 5)
Wat betekent *aflezen* in deze zin ?
 - a. door luisteren te weten komen
 - b. door lezen te weten komen
 - c. opschrijven
5. In de **kolom** links zie je waar het geld vandaan komt dat de leerlingen hebben. (r. 6)
Wat betekent *kolom* in deze zin ?
 - a. drie van de rijen waarin de bladzijde is verdeeld
 - b. twee van de rijen waarin de bladzijde is verdeeld
 - c. één van de rijen waarin de bladzijde is verdeeld

6. In de kolom *links* zie je waar het geld vandaan komt dat de leerlingen hebben. (r. 6)
Wat betekent links in deze zin ?
- Het tegenovergestelde van boven, dus aan de onderkant
 - het tegenovergestelde van achter, dus aan de voorkant
 - het tegenovergestelde van rechts, dus aan de linkerkant
7. Dat geld is te *splitsen* in :
- geld dat zij van hun ouders krijgen
 - geld dat zij zelf verdienen. (r. 7)
- Wat betekent *splitsen* in deze zin ?
- optellen
 - opmaken
 - verdelen
8. In de *middelste* kolom kun je lezen hoeveel geld jongens elke maand krijgen.(r. 10)
Wat betekent *middelste* in deze zin ?
- het meest rechtse deel
 - deel dat net zo ver van helemaal links als van helemaal rechts ligt
 - het meest linkse deel
9. In de kolom *rechts* kun je zien hoeveel geld meisjes krijgen. (r. 11)
Wat betekent *rechts* in deze zin ?
- het tegenovergestelde van links, dus aan de rechterkant
 - het tegenovergestelde van onder, dus boven
 - tegenover je, dus aan de overzijde
10. Ze verdienen zelf *gemiddeld* €264,-
Wat betekent *gemiddeld* in deze zin ? (r. 12)
- bedrag dat je krijgt als je alle bedragen bij elkaar optelt en dan deelt door het aantal bedragen
 - bedrag dat je krijgt als je alle bedragen bij elkaar optelt
 - het middelste bedrag van alle geldbedragen
11. *Onderaan* in de tabel zie je hoeveel geld jongens en meisjes van 15, 16 en 17 jaar in totaal hebben. (r. 19)
Wat betekent *onderaan* in deze zin ?
- in het midden
 - op de hoogste plaats
 - op de laagste plaats

12. Onderaan in de tabel zie je hoeveel geld jongens en meisjes van 15, 16 en 17 jaar in *totaal* hebben. (r.20)

Wat betekent *totaal* in deze zin ?

- a. samen
- b. apart
- c. gemiddeld

13. Tabel 2 laat zien hoeveel *procent* van de jongens en meisjes geld van hun ouders krijgen en hoeveel procent zelf geld verdient. (r. 24)

Wat betekent *procent* in deze zin ?

- a. een deel van de honderd, dus een-honderdste deel
- b. een deel van de tien, dus een-tiende deel
- c. een deel van de duizend, dus een-duizendste deel

Les 6 Sparen

- percentage
overhouden
- 5 In de vorige tekst heb je kunnen lezen hoeveel geld leerlingen van 15, 16 en 17 jaar per maand krijgen. Een groot *percentage* van de leerlingen maakt niet al het geld helemaal op. Een deel van de leerlingen *houdt* aan het eind van de maand geld *over*. Dit geld sparen zij. Na een paar maanden hebben zij dan veel geld.
- 10 Schatten, uitrekenen
- 15 afronden
komma
- 20 bedrag
vergroten
- 25 verkleinen
- Stel dat je de eerste maand €25,- overhoudt, de tweede maand €13,50 en de derde maand €17,-. Als je dat geld bij elkaar optelt, zie je dat je na drie maanden al €55,50 gespaard hebt.
- Als je langer spaart, kun je na een tijd iets moois kopen. Stel dat je een mooie walkman wilt kopen. Je denkt dat de walkman wel duur is, je *schat* dat hij ongeveer €100,- kost. Je moet dan *uitrekenen* hoeveel je per maand moet sparen. Als je er wel 12 maanden voor wilt sparen, dan moet je 100 ~~€~~ delen door 12 maanden: dat is 8,303030303.... Als je dat getal *afrondt* tot twee cijfers achter de *komma*, dan is dat 8,30. Dat betekent dat als je gemiddeld €8,30 per maand spaart, je na ongeveer een jaar een walkman van €100,- kan kopen.
- Als je veel geld overhoudt per maand, kun je het *bedrag* dat je elke maand spaart *vergroten*. Stel dat je elke maand €25,- kan sparen. Je hebt dan na een jaar 300 ~~€~~ ($12 \times 25 = 300$)! Dan kun je een hele dure walkman kopen! Of je koopt al na vier maanden de walkman van 100,- ($4 \times 25 = 100$).
- Als je heel weinig geld overhoudt per maand, kun je het bedrag natuurlijk ook *verkleinen*: je spaart dan bijvoorbeeld €5,- per maand. Maar... als je iedere maand zo'n klein bedrag spaart, duurt het langer voordat je een dure walkman kunt kopen!

Nieuwe woorden

r. 2	het percentage	r. 15	de komma
r. 3	overhouden	r. 18	het bedrag
r. 11	schatten	r. 19	vergroten
r. 11	uitrekenen	r. 24	verkleinen
r. 14	afronden		

OEFENING 6A

Zijn de zinnen waar of niet waar? Kijk goed in de tekst!

- 1 Een groot deel van de leerlingen heeft aan het eind van de maand nog geld. waar/niet waar
- 2 Leerlingen die geld overhouden, hebben geen geld meer. waar/niet waar
- 3 Als je schat dat een mooie walkman ongeveer €100,- kost, denk je dat een walkman ongeveer €100,- kost. waar/niet waar
- 4 Als je een dure walkman wilt kopen, dan moet je berekenen hoeveel je per maand moet sparen. waar/niet waar
- 5 Een afgerond getal heeft zoveel mogelijk cijfers achter de komma. waar/niet waar
- 6 Als je het bedrag dat je elke maand spaart verkleint, dan moet je langer sparen om een duurdere walkman te kopen. waar/niet waar

OEFENING 6B

Welk woord hoort er niet bij?

- a percentage - gemiddeld - procent
- b uitrekenen - berekenen - overhouden
- c verdelen - vergroten - verkleinen
- d bedrag - €250,25 - 75 %
- e komma - tabel - kolom
- f schatten - splitsen - in tweeën delen
- g probleem - totaal - oplossing

OEFENING 6C

Je ziet hieronder een aantal zinnen. Schrijf op welk woord bij de zin hoort.

Kies uit: *vergroten, gemeenschappelijk, middelste, aflezen, percentage, verkleinen, schatten, afronden, overhouden, gemiddeld.*

- 1 Ik spaarde elke maand €10,-, maar ik ga vanaf deze maand €15,- sparen. *vergroten* _____
- 2 Als je 10, 15 en 20 optelt en daarna deelt door 3, krijg je 15.

- 3 Ik denk dat een televisie ongeveer €1000,- kost.

- 4 Als je €10,- door 3 deelt, dan krijg je €3,33333.... Je moet er dan nog een mooi getal van maken, met twee cijfers achter de komma.

- 5 In de tabel kun je zien dat de moeder van Igor 33 jaar is.

- 6 Ons huis heeft aan de voorkant drie ramen. Het raam dat in het midden zit, is het raam van mijn slaapkamer.

- 7 Ik gebruik niet al het geld dat ik verdien.
- 8 Elke maand gebruikt mijn moeder een groot bedrag om eten te kopen. Ze gaat proberen een minder groot bedrag te gebruiken.

- 9 52 % van de meisjes die 15, 16 of 17 jaar zijn, koopt van haar eigen geld kleren voor zichzelf. _____
- 10 Desanka en Tomàs hebben allebei bruine ogen en zwart haar.

OEFENING 6D

Hieronder staan zes verschillende opgaven. Bij sommige opgaven moet je rekenen. Bij andere opdrachten moet je een vraag beantwoorden of een opdracht uitvoeren. Lees elke opgave rustig door en maak hem daarna.

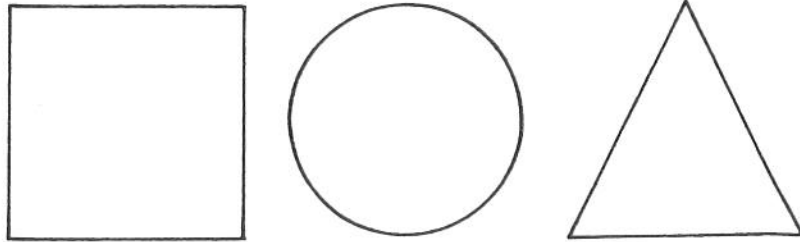
- 1 Je hebt €25,- gekregen. Je betaalt €19,50 voor een cd. Hoeveel geld hou je over? _____
- 2 Rond de volgende bedragen af tot twee cijfers achter de komma:
- a €16,447 = _____
- b €3,254 = _____
- c €674,3322 = _____
- d €8,3465 = _____
- 3 Josef heeft in de zomer drie weken gewerkt: de eerste week verdiende hij €55,-, de tweede week €60,- en de derde week €45,-.
- a Reken uit hoeveel Josef die drie weken *gemiddeld* verdiende

- b Reken uit hoeveel Josef in die drie weken *totaal* verdiende:

- 4 Als de helft van de mensen in Nederland in een flat woont, hoe groot is dan het *percentage* mensen dat in een flat woont?
_____ %

- 5 Schat eens hoeveel een potlood kost? € _____
 Schat eens hoeveel een jas kost? € _____
 Hoeveel schat je dat een schoeltas kost? € _____

6 Hieronder zie je drie figuren.

Wat is de middelste figuur?

- a een vierkant
- b een cirkel
- c een driehoek

Welke figuur staat rechts?

- a het vierkant
- b de cirkel
- c de driehoek

Welke figuur staat links?

- a het vierkant
- b de cirkel
- c de driehoek

OEFENING 6E

Kies het goede woord.

- 1 Utta spaart elke maand €10,-. Als ze meer geld wil gaan sparen, moet ze het bedrag *vergroten/uitrekenen*.
- 2 Als je een bedrag opschrijft, schrijf je eerst het aantal *euro's* daarna een *komma/gegeven* en dan het aantal centen. Zo: €24,50.
- 3 Op veel middelbare scholen in Nederland worden de klassen voor de gymles *afgerond/gesplitst*: de jongens en meisjes van een klas krijgen niet samen gymles.
- 4 Mijn broertje eet nooit zijn snoepjes meteen op. Hij zorgt altijd dat hij snoepjes *verkleint/overhoudt* voor de volgende dag.
- 5 Mijn vader bedenkt altijd mooie plannen. Het is jammer dat hij ze nooit *uitvoert/afleest*.
- 6 Ibrahim denkt dat een groot *gemiddelde/percentage* van de kinderen in zijn klas vaak televisie kijkt. Hij *vergelijkt/schat* 70 procent!
- 7 Ons nieuwe huis ziet er aan de *binnenkant/buitenkant* niet mooi uit, maar het heeft wel hele mooie kamers.

Uitleg nieuwe woorden woordenschatlessen wiskunde

Les 6 : **Sparen**

Hieronder staan de 9 nieuwe woorden uit de tekst. Kies bij elk woord de goede betekenis (a, b of c). Kijk in de tekst, als je het antwoord niet weet.

1. Een groot **percentage** van de leerlingen maakt niet al het geld helemaal op. (r. 2)
Wat betekent *percentage* in deze zin ?
 - a. getal waarmee je laat zien om hoeveel procent het gaat
 - b. honderd van alle leerlingen
 - c. vijftig van alle leerlingen
2. Een deel van de leerlingen **houdt** aan het eind van de maand geld **over**. (r. 3)
Wat betekent *houdt over* (= overhouden) in deze zin ?
 - a. behouden (niet uitgeven)
 - b. uitgeven (niet behouden)
 - c. kwijt zijn
3. Je denkt dat de walkman wel duur is, je **schat** dat hij ongeveer € 100,- kost. (r. 11)
Wat betekent *schat* (=schatten) in deze zin ?
 - a. weet zeker
 - b. geen idee hebben
 - c. denken dat iets zo is zonder het precies te weten
4. Je moet dan **uitrekenen** hoeveel je per maand moet sparen. (r. 11)
Wat betekent *uitrekenen* in deze zin ?
 - a. iets door schatten vrij zeker weten
 - b. iets bepalen door te rekenen
 - c. iets na schatten nog niet weten
5. Als je dat getal **afrontt** tot twee cijfers achter de komma, dan is dat 8,30. (r. 14)
Wat betekent *afrontt* (=afronden) in deze zin ?
 - a. een eind aan maken aan een getal
 - b. een begin maken aan een getal
 - c. bij een getal iets optellen of aftrekken, zodat het een korter getal wordt
6. Als je dat getal afrondt tot twee cijfers achter de **komma**, dan is dat 8,30. (r. 15)
Wat betekent *komma* in deze zin ?
 - a. leesteken dat een pauze in de zin aangeeft : teken ,
 - b. leesteken dat het einde van een zin aangeeft : teken .
 - c. leesteken dat een vraag aangeeft : teken ?

7. Als je veel geld overhoudt per maand, kun je het **bedrag** dat je elke maand spaart **vergroten**. (r. 18)
Wat betekent *bedrag* in deze zin ?
- een aantal maanden
 - een hoeveelheid geld
 - een bank
8. Als je veel geld overhoudt per maand, kun je het bedrag dat je elke maand spaart **vergroten**. (r. 19)
Wat betekent *vergroten* in deze zin ?
- wegbrengen
 - van de bank halen
 - groter maken
9. Als je heel weinig geld overhoudt per maand, kun je het bedrag natuurlijk ook **verkleinen**. (r. 24)
Wat betekent *verkleinen* in deze zin ?
- gelijk houden
 - kleiner maken
 - opmaken